

			1)		
			2)		
			3)		
			4)		
			5)		

Для оцінки узгодженості думок експертів різних груп пропонується використовувати однофакторний дисперсійний аналіз. Для кожного виду вказаної експертами нової наукоємної продукції, розраховуються середні оцінки за функціональними та ціновою характеристиками по трьом групам експертів: $\bar{Y}_1$ — середня функціональна оцінка, виставлена експертами-науковцями; $\bar{Y}_2$ — середня функціональна оцінка, виставлена експертами-управлінцями; $\bar{Y}_3$ — середня функціональна оцінка, виставлена експертами-підприємцями. В однофакторному дисперсійному аналізі перевіряється нульова гіпотеза про рівність групових середніх:

$$H_0: \bar{Y}_1 = \bar{Y}_2 = \bar{Y}_3.$$

Якщо нульову гіпотезу про рівність середніх не відхиляють, то незалежна змінна (групова належність експерта) не має статистично значущого впливу на залежну змінну (функціональну оцінку). Якщо нульову гіпотезу відхиляють, то ефект незалежної змінної на залежну вважається статистично значущим, тобто оцінки в різних групах експертів відрізняються значущо. У цьому випадку необхідно провести фокус-групу для з'ясування розбіжності думок експертів різних груп.

Література

1. Окландер М. А., Яшкіна О. І. Концепція формування державної системи стратегічних маркетингових досліджень. Управління підприємством: проблеми та шляхи їх вирішення. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Т.П. — Донецьк: ДонДУЕТ, 2007 р., С. 160—162.

2. Яшкіна О. І. Формування державної системи стратегічних маркетингових досліджень інновацій / Збірник тез доповідей Першої міжнародної науково-практичної конференції «Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу», Суми, вересень 2007 р., С. 177—179.

УДК 65.012

П. В. Піонтковський, здобувач,
ХНУРЕ

СТИМУЛЮЮЧА РОЛЬ ЄДИНИХ ПРИНЦИПІВ ФОРМУВАННЯ ЦІН І ТАРИФІВ НА ПОСЛУГИ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ

Розглянуті основні підходи формування цін і тарифів на послуги природних монополій. Показано, що основними ціноутворюючими чинниками є обов'язкове зниження непродуктивних витрат у виробника послуг і раціональне їх використання споживачами.

Basic approaches of forming of prices and tariffs are considered on services of natural monopolies. It is shown that are basic pricing factors obligatory non-productive costs cutting at the producer of services and rational their use by users.

Монополії¹ як економічний феномен завжди привертати суспільну увагу, оскільки в їх діяльності таїться безліч переваг, вигод, корисностей і разом з тим недоліків, небезпек, провалів [1, с. 10]. В Указі Президента України від 28 грудня 2007 року № 1324/2007 «Про концепцію ціноутворення у сфері житлово-комунальних послуг» записано: «Якість життя населення значною мірою залежить від надійності і доступності житлово-комунальних послуг (ЖКП), що надаються населенню». І далі «Забезпечення реалізації інтересів суспільства потребує вдосконалення цінової політики у сфері ЖКП щодо гарантій захисту прав споживачів цих послуг і створення умов для збалансованого розвитку суб'єктів господарювання, яке здійснює діяльність у сфері ЖКП».

Специфіка сфери ЖКП обумовлює особливості як формування цін і методів їх визначення, так і проведення цінової політики підприємств [2]: а) особливості попиту і пропозиції як основних ціноутворюючих чинників полягають в тому, що попит на послуги завжди індивідуальний, передує їх виробництву, має місцевий характер і практично невзаємозамінний. Споживання послуг на відміну від споживання матеріальних благ не має обмежень; б) на процес формування цін у сфері ЖКП робить вплив висока суспільна значущість цих послуг, наявність значних і постійних зовнішніх чинників; в) висока чутливість послуг до кон'юнктури ринку вимагає значної гнучкості ціноутворення, широкої диференціації цін залежно від зміни попиту, у тому числі і по різних періодах часу, викорис-

¹ Нами досліджена комунально-господарська сфера України. Комунальні послуги – типовий приклад товарів, абсолютно нееластичних до попиту, насущних товарів, що не мають замінників. Відсутність взаємозалежності між ціною і попитом вимушує виробників таких товарів визначати ціну продукції на основі витрат, тобто шляхом числення вартості витрачених матеріалів, праці, витрат на управління і т.д. Оскільки в цій сфері не діє механізм попиту і пропозиції, ціна послуг формується на основі витрат.

тання знижок цін в цілях стійкого отримання доходів в умовах нерівномірності попиту; г) сфері послуг властива асиметричність інформації. Споживач має необхідну інформацію про якість послуги, що надається йому, тому ціна розглядається їм як показником якості і важливий ринковий сигнал.

Реалізація завдань на адресу ЖКП поставлено в Указі Президента країни.

Першочерговими завданнями у сфері ЖКУ, поставлених в Указі Президента країни, є:

— приведення норм Законів України «Про житлово-комунальні послуги», «Про теплопостачання», «Про електроенергетику», «Про питну воду і питне водопостачання», «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про ціни і ціноутворення», «Про природні монополії» у відповідності між собою;

— цінова (тарифна) політика повинна бути направлена на стимулювання виробників послуг до зниження непродуктивних витрат і втрат, а споживачів — до раціонального використання ЖКП.

Література

1. Малахова Н. Б. Естественные монополии: сущность и институциональные механизмы регулирования: Монографія. — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. — 344 с.

2. Горина А. П. Концептуальные и методологические основы реформирования жилищно-коммунального хозяйства: Монографія. — Саранск: Крас. Окт., 2001. — 62 с.

УДК 005.95: 005.332.4

Д. П. Мельничук, канд. екон. наук, доц.,
зав. кафедри управління персоналом і економіки праці

С. В. Обіход, канд. екон. наук,
доц. кафедри управління персоналом і економіки праці,
Житомирський державний технологічний університет

УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ КАПІТАЛОМ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА